

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาไทยถิ่นใต้ จากงานวิจัยที่ผ่านมา มีการศึกษาภาษาไทยนครศรีธรรมราชทั้งในเรื่องเสียงและศัพท์ งานวิจัยทางด้านเสียง ได้แก่ งานวิจัยของรอย แอนดรู มิลเลอร์ (Roy Andrew Miller, 1956) ศึกษาเรื่อง **Phonology of the Thai Dialect of Nakhon Sithamarat** โดยใช้ผู้บอกภาษาชาวกรุงเทพฯ แต่เคยไปอยู่ที่นครศรีธรรมราชเป็นเวลา 3 ปี และหลังจากนั้นไม่ได้ใช้ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชอีกเลย งานวิจัยของแมรี อาร์ ฮาส (Mary R. Hass, 1958) ศึกษาเรื่อง **The Tones of Four Tai Dialects** เพื่อเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยแบ่งภาษาไทยถิ่นออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ภาษาไทยถิ่นกลาง (Central Thai) ภาษาไทยถิ่นเหนือ (Northern Thai) ภาษาไทยถิ่นอีสานหรือตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Thai) และภาษาไทยถิ่นใต้ (Southern Thai) Haas ใช้ภาษากรุงเทพฯ เป็นตัวแทนของภาษาไทยกลาง ภาษาเชียงใหม่เป็นตัวแทนภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาร้อยเอ็ดเป็นตัวแทนภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษานครศรีธรรมราชเป็นตัวแทนภาษาไทยถิ่นใต้ วิไลวรรณ ดำรักษ์ (2512) ศึกษาเรื่อง **ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช** โดยใช้ตัวเองซึ่งเป็นชาวนครศรีธรรมราชเป็นผู้บอกภาษา และงานวิจัยของจรรยา สมนึก (2525) ศึกษาเรื่อง **ระบบเสียงภาษาถิ่นย่อยของจังหวัดนครศรีธรรมราช** โดยใช้ผู้บอกภาษาจากทั้ง 16 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราชในขณะนั้น งานวิจัยทางด้านศัพท์ ได้แก่ งานวิจัยของประภาพรพรณ เสถียรตันติกุล (2527) ศึกษาเรื่อง **ศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา** งานวิจัยของดวงใจ เอช (2528) ศึกษาเรื่อง **ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสุราษฎร์ธานีและนครศรีธรรมราช**

ในเรื่องของสระในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช รอย แอนดรู มิลเลอร์ (Roy Andrew Miller, 1956) และ วิไลวรรณ ดำรักษ์ (2512) กล่าวว่า มีหน่วยเสียงสระ 21 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ได้แก่ สระสั้น 9 หน่วยเสียง สระยาว 9 หน่วยเสียง และสระประสม 3 ชุด ส่วนจรรยา สมนึก (2525) กล่าวว่าสระเดี่ยวมี 16 หน่วยเสียง ได้แก่ สระสั้น 7 หน่วยเสียง สระยาว 9 หน่วยเสียง โดยที่สระสั้นไม่มี /ɛ, ɔ/ สระประสมมี 17 ชุด แบ่งเป็น สระประสมสองเสียง 14 ชุด และสระประสมสามเสียง 3 ชุด ในส่วนของสระเสียงสั้น จรรยา สมนึก (2525) อธิบายว่า /e/ มี 2 หน่วยเสียงย่อย ได้แก่ [ê, ẽ]

และ /O/ มี 2 หน่วยเสียงย่อยเช่นกัน ได้แก่ $[o^{\wedge}, \omega^{\wedge}]$ โดยจะเกิดสับสนหากัน ในเรื่องนี้ จริยา สมณี (2525) ใช้กล่องวรรณยุกต์ (Tone box) มาช่วยอธิบายดังนี้

	A	B	C	DL	DS
1	เข้ม	(ไม่มีคำ)	สั้น	-	หืด
2	เต็ม	แก่ง	ต้น	-	เบ็ด
3	เอิน	เบ่ง	ดั่ง	-	เบ็ด
4	เส้น	เร่ง	วัน	-	เล็บ

$[e^{\wedge}]$ | $[\varepsilon^{\wedge}]$

ตารางที่ 1 กล่องวรรณยุกต์แสดงการปรากฏของหน่วยเสียงย่อย $[e^{\wedge}]$ และ $[\varepsilon^{\wedge}]$ ของ /e/ (ดัดแปลงจาก จริยา สมณี, 2525)

	A	B	C	DL	DS
1	ชน	หล่น	สั้น	-	หมก
2	จน	(ไม่มีคำ)	ต้น	-	ตก
3	บ่น	บ่น	อัน	-	อก
4	สน	พ่น	ลั่น	-	นก

$[o^{\wedge}]$ | $[\omega^{\wedge}]$

ตารางที่ 2 กล่องวรรณยุกต์แสดงการปรากฏของหน่วยเสียงย่อย $[o^{\wedge}]$ และ $[\omega^{\wedge}]$ ของ /O/ (ดัดแปลงจาก จริยา สมณี, 2525)

จริยา ได้อธิบายตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ว่า /e/ มี 2 หน่วยเสียงย่อย คือ $[e^{\wedge}]$ ซึ่งปรากฏในกล่องวรรณยุกต์ช่อง A1,A2,A3 และA4 และ $[\varepsilon^{\wedge}]$ ซึ่งปรากฏในกล่องวรรณยุกต์ช่อง B2-B4,C1-C4 และ DS1-DS4 พร้อมทั้งกล่าวว่าปรากฏในช่อง B1 ด้วย แต่หาคำมาเป็นตัวอย่างไม่ได้ และ /O/ มี 2 หน่วยเสียงย่อย คือ $[o^{\wedge}]$ ปรากฏในกล่องวรรณยุกต์ช่อง A1-A4 และ B1-B3 แต่ในช่อง B2 หาคำมาเป็นตัวอย่างไม่ได้ ส่วน $[\omega^{\wedge}]$ ปรากฏในกล่องวรรณยุกต์ช่อง B4,C1-C4 และ DS1-DS4

จากงานวิจัยทางด้านเสียงที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นในส่วนของสระเสียงสั้นพอจะสรุปได้ว่า เสียงสระสั้นในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชมี 9 เสียง ดังนี้ [i], [e], [ɛ], [ɯ], [ə], [a], [u], [o], [ɔ] ในความเห็นผู้วิจัย ถ้าวิเคราะห์เป็น 7 หน่วยเสียงโดยใช้กล่องวรรณยุกต์อธิบายการปรากฏของ /e/ ว่ามีหน่วยเสียงย่อย [e] และ [ɛ] และการปรากฏของ /o/ ว่ามีหน่วยเสียงย่อย [o] และ [ɔ] เป็นการอธิบายในทางภาษาศาสตร์เชิงประวัติ ดังนั้นในการศึกษาเชิงพรรณาน่าจะวิเคราะห์เป็น 9 หน่วยเสียงตามที่ รอย แอนดรู มิลเลอร์ และ วิลาวรรณ ดำรักษ์ ได้กล่าวไว้มากกว่า ซึ่งเขียนแสดงเป็นตารางดังนี้

	Front	Central	Back
High	i	ɯ	u
Mid	e	ə	o
Back	ɛ	a	ɔ

ตารางที่ 3 หน่วยเสียงสระสั้นในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัยสนใจหน่วยเสียง /ɛ/ และ /ɔ/ เพราะว่ามันนำหน่วยเสียง /ɛ/ ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชไปเทียบกับภาษาไทยมาตรฐานพบว่าคำที่มีสระเสียงนี้ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชอาจเป็นทั้งคำที่ออกเสียงสระเป็น [ɛ] และ [e] ในภาษาไทยมาตรฐาน เช่น ในคำว่า เส้น ภาษาไทยมาตรฐานออกเสียงว่า [sen⁴¹] แต่ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชออกเสียงว่า [sɛn⁴¹] ในคำว่า ตะ ภาษไทยมาตรฐานออกเสียงว่า [tɛʔ²¹] และภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชออกเสียงว่า [tɛʔ³⁴³] ในทำนองเดียวกัน คำที่มีหน่วยเสียงสระ /ɔ/ ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชอาจเป็นทั้งคำที่ออกเสียงสระเป็น [ɔ] และ [o] ในภาษาไทยถิ่นกลาง เช่น ในคำว่า ดัน ภาษาไทยถิ่นกลางออกเสียงว่า [ton⁴¹] แต่ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชออกเสียงว่า [ton³³] ส่วนในคำว่า โต๊ะ ภาษาไทยมาตรฐานออกเสียงว่า [toʔ⁴⁵] และในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชก็ออกเสียงว่า [toʔ³⁴³] ด้วย เห็นได้ว่าในคำว่า เส้น และ ดัน ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชออกเสียงสระต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน แต่ในคำว่า ตะ และ โต๊ะ ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชออกเสียงสระเหมือนกับภาษาไทยมาตรฐาน เมื่อไม่นำวรรณยุกต์มาพิจารณา ปรากฏการณ์เช่นนี้จะเกิดขึ้นกันทั้ง เสียง [ɛ] และ [ɔ] ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเฉพาะเสียง [ɛ] ที่ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชออกเสียงต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยนำตัวแปร

ทางสังคมเข้ามาศึกษา ที่ไม่น่าเสียง [ɔ] มาศึกษาด้วยเพราะการศึกษาเฉพาะเสียง [ɛ] ก็น่าจะอธิบายปรากฏการณ์ของเสียง [ɔ] ได้ด้วยอยู่แล้ว

จากการสังเกตเท่าที่ผ่านมาพบว่าในปัจจุบันเด็ก ๆ รุ่นใหม่มีการออกเสียง [ɛ] ที่ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชออกเสียงต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยใช้เสียงสระ [e] เหมือนภาษาไทยมาตรฐาน แทนที่จะใช้เสียงสระ [ɛ] ขณะที่พวกผู้ใหญ่ยังคงใช้เสียงสระ [ɛ] แสดงว่าอายุมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้เสียงสระ [e] หรือเสียงสระ [ɛ] จึงนำตัวแปรอายุเข้ามาศึกษา

นอกจากนี้เมื่อพิจารณางานวิจัยของปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง (2537) ศึกษาการแปรของเสียง (ŋ) ในภาษาไทยถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมือง ตามปัจจัยทางสังคม ซึ่งมี 5 ปัจจัย ได้แก่ อายุ การศึกษา ทักษะติดต่อภาษาถิ่น แวดวงภาษา และเพศ พบว่าอายุมีอิทธิพลอย่างมากต่อการแปรของเสียง (ŋ) รองลงมาคือ การศึกษา ทักษะติดต่อภาษาถิ่น แวดวงภาษา และเพศ ตามลำดับ ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกตัวแปรทักษะติดต่อภาษาเข้ามาศึกษาเพราะภาษานครศรีธรรมราชก็เป็นภาษาไทยถิ่นใต้เหมือนกับภาษาสงขลา ดังนั้นทักษะติดต่อภาษาของคนน่าจะส่งผลต่อการศึกษาการแปรของภาษาเหมือนกันด้วย เหตุที่ผู้วิจัยไม่เลือกตัวแปรการศึกษาเพราะปัจจุบันคนรุ่นใหม่จบการศึกษาขั้นต่ำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากมีกฎหมายบังคับ ในขณะที่คนรุ่นเก่าไม่มีกฎหมายบังคับว่าต้องเรียนถึงระดับใด จึงมีคุณสมบัติทางการศึกษาขั้นต่ำแตกต่างกัน ดังนั้นจึงยากที่จะควบคุมตัวแปรการศึกษา

สำหรับตัวแปรอายุผู้วิจัยกำหนดกลุ่มอายุเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 11-20 ปี กลุ่มอายุ 21-30 ปี กลุ่มอายุ 31-40 ปี และกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป การที่กำหนดเป็น 4 กลุ่มอายุเพื่อที่จะได้เห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง สำหรับทักษะติดต่อภาษาผู้วิจัยกำหนดไว้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีทักษะติดต่อภาษาถิ่น และกลุ่มที่มีทักษะติดต่อภาษาถิ่น โดยใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจทักษะติดต่อภาษาถิ่น(ดูข้อ 2.3 ในบทที่ 2 และในภาคผนวกประกอบ) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาการออกเสียง (ɛ) ในคำที่ออกเสียงเป็น [ɛ] ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชและเป็น [e] ในภาษาไทยมาตรฐาน และกำหนดที่จะศึกษาเฉพาะการออกเสียงคำเหล่านี้ในบริบทของภาษาไทยถิ่นใต้เท่านั้น เพื่อดูการแปรของ (ɛ) ว่ามีการแปรไปตามตัวแปรที่กำหนดไว้ คือ อายุ และทักษะติดต่อภาษา หรือไม่ อย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการแปรของ (ɛ) ในภาษาไทยถิ่นใต้ที่พูดในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ตามตัวแปรอายุ 4 กลุ่ม และทัศนคติต่อภาษาไทยถิ่นใต้

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. (ɛ) ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช มีรูปแปร 2 รูป คือ [e] และ [ɛ]
2. การใช้รูปแปร [e] ซึ่งเป็นรูปใหม่ในภาษานครศรีธรรมราชจะพบมากในกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อยกว่า
3. กลุ่มที่มีทัศนคติทางบวกต่อภาษาถิ่นใช้รูปแปร [e] น้อยกว่ากลุ่มที่มีทัศนคติทางลบ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะภาษาไทยถิ่นใต้ที่พูดกันในเทศบาลนครนครศรีธรรมราชเท่านั้น ไม่สนใจศึกษาภาษาชนากลุ่มน้อยอื่น เช่น จีน มาเลย์ เป็นต้น
2. ศึกษาการแปรของ (ɛ) เฉพาะในคำพยางค์ปิดที่มีสระเสียงสั้น ในกรณีที่มีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงนาสิก มีรูปวรรณยุกต์เอกและโท และในกรณีที่มีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก ไม่มีรูปวรรณยุกต์
3. ศึกษาการออกเสียงสระ (ɛ) เฉพาะในคำเดี่ยว
4. ศึกษาเฉพาะในบริบทของภาษาไทยถิ่นใต้เท่านั้น กล่าวคือ ผู้วิจัยใช้ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชในการเก็บข้อมูล และให้ผู้บอกภาษาใช้ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชทั้งการออกเสียงในรายการคำและการสนทนา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นเสียงภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชอย่างแท้จริง
5. ศึกษาเฉพาะเพศชายเท่านั้น เพราะจากงานวิจัยของเพ็ญพร ตันวัฒนานันท์ (2525) พบว่าตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของภาษาและ Beebe (1974) ก็พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้รูปแปรทางเสียง และจากตัวผู้วิจัยเองที่พูดภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชเป็นภาษาแม่และการทดลองเก็บข้อมูลเบื้องต้นก็พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกใช้รูปแปร และจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากผู้บอกภาษาเพศชายมากกว่าเพศหญิง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเฉพาะเพศชาย

1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 ตัวแปรทางภาษา (Linguistic variable)

ตัวแปรทางภาษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ (E) ในคำพยางค์ปิดที่มีสระเสียงสั้นในกรณีที่มีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงนาสิกมีรูปวรรณยุกต์เอกและโท และในกรณีที่มีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกักไม่มีรูปวรรณยุกต์

1.5.2 ตัวแปรทางสังคม (Social variables)

1. อายุ

1.1 กลุ่มอายุ 11-20 ปี

1.2 กลุ่มอายุ 21-30 ปี

1.3 กลุ่มอายุ 31-40 ปี

1.4 กลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป

2. ทักษะติดต่อภาษา

2.1 ทักษะติดต่อทางบวกต่อภาษาถิ่น

2.2 ทักษะติดต่อทางลบต่อภาษาถิ่น

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบการแปรของ (E) ของผู้พูดภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชในปัจจุบันและแนวโน้มการออกเสียงในอนาคต
2. เป็นหลักฐานสำหรับใช้อ้างอิงการเปลี่ยนแปลงทางเสียงของผู้พูดภาษาไทยจังหวัดนครศรีธรรมราชในอนาคต
3. ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นได้มากขึ้น

1.7 ทบทวนวรรณกรรม

1.7.1 งานวิจัยเกี่ยวกับระบบเสียงภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช

งานวิจัยเกี่ยวกับระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชนี้มีผู้ศึกษาไว้หลายท่าน เริ่มตั้งแต่ รอย แอนดรู มิลเลอร์ (Roy Andrew Miller, 1956) ศึกษาเรื่อง **Phonology of the Thai Dialect of Nakhon Sithamarat** โดยใช้ผู้บอกภาษาชาวกรุงเทพฯ ๓ แต่เคยไปอยู่ที่นครศรีธรรมราชเป็นเวลา 3 ปี และ

หลังจากนั้นไม่ได้ใช้ภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชอีกเลย แมรี อาร์ ฮาส (Mary R. Haas, 1958) ศึกษาเรื่อง **The Tones of Four Tai Dialects** เพื่อเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยแบ่งภาษาไทยถิ่นออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ภาษาไทยถิ่นกลาง (Central Thai) ภาษาไทยถิ่นเหนือ (Northern Thai) ภาษาไทยถิ่นอีสานหรือตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeastern Thai) และภาษาไทยถิ่นใต้ (Southern Thai) โดยใช้ภาษากรุงเทพฯ เป็นตัวแทนของภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาเชียงใหม่เป็นตัวแทนภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาร้อยเอ็ดเป็นตัวแทนภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษานครศรีธรรมราชเป็นตัวแทนภาษาไทยถิ่นใต้ วิไลวรรณ ดำรักษ์ (2512) ศึกษาเรื่อง **ระบบหน่วยเสียงในภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช** โดยใช้ตัวเองเป็นผู้บอกภาษาเพราะเป็นชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยกำเนิด จริยา สมนึก (2525) ศึกษาเรื่อง **ระบบเสียงภาษาถิ่นย่อยของจังหวัดนครศรีธรรมราช** เพื่อเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงของภาษาถิ่นย่อยจังหวัดนครศรีธรรมราชที่พูดกันประจำวันในอำเภอต่าง ๆ ทั้ง 16 อำเภอ นอกจากนั้นได้ศึกษาความคล้ายคลึงและความแตกต่างที่จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งเขตภาษาย่อย และนำมาเปรียบเทียบกับเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยมาตรฐาน โดยใช้ผู้บอกภาษา 32 คน จาก 16 อำเภอ อำเภอละ 2 คน และมีการจำกัดคุณสมบัติของผู้บอกภาษา งานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นศึกษาระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชทั้งในเรื่องของสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ ยกเว้นงานวิจัยของ แมรี อาร์ ฮาส (Mary R. Haas, 1958) ที่ศึกษาเฉพาะเรื่องวรรณยุกต์

ในเรื่องของสระ รอย แอนดรู มิลเลอร์ (Roy Andrew Miller, 1956) แบ่งสระในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชออกเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. สระสั้นมี 9 หน่วยเสียง ได้แก่ i, e, æ, y, ə, a, u, o, ɔ
2. สระยาวมี 9 หน่วยเสียง ได้แก่ ii, ee, ææ, yy, əə, aa, uu, oo, ɔɔ
3. สระประสมมี 3 ชุด ได้แก่ ia, ya และ ua

วิไลวรรณ ดำรักษ์ (2512) แบ่งหน่วยเสียงสระออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. สระเดี่ยวมี 18 หน่วยเสียง ได้แก่ i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ʌ, ʌ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o: และ ɔ, ɔ:
2. สระประสมมี 3 ชุด คือ iə, ʌə และ uə

จริยา สมนึก (2525) แบ่งหน่วยเสียงสระในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. สระเดี่ยวมี 16 หน่วยเสียง แบ่งเป็นสระสั้น 7 หน่วยเสียง สระยาว 9 หน่วยเสียง ดังต่อไปนี้ i, i:, e, e:, ɛ:, a, a:, ʌ, ʌ:, ɤ, ɤ:, u, u:, o, o:, และ ɔ:
2. สระประสมสองเสียงมี 14 ชุด คือ ia, iu, eu, ɛu, ai, a:i, au, a:u, wa, xi, ui, ua, oi และ ɔi
3. สระประสมสามเสียงมี 3 ชุด คือ iau, wai และ uai

จากการวิเคราะห์สระข้างต้น มีการวิเคราะห์สระเดี่ยวเสียงสั้นเป็น 2 แบบ ได้แก่ แบบที่วิเคราะห์เป็น 9 หน่วยเสียง และแบบที่วิเคราะห์เป็น 7 หน่วยเสียง โดยเสียงที่มีปัญหาว่าเป็นหน่วยเสียงหรือไม่ มี 2 เสียง คือ [ɛ] และ [ɔ] โดย [ɛ] นั้น รอย แอนดรู มิลเลอร์ (Roy Andrew Miller, 1956) และ วิลลาร์ด ดาร์กซ์ (2512) วิเคราะห์ให้เป็นหน่วยเสียงถึงแม้ว่าใช้สัญลักษณ์แทนหน่วยเสียงนี้ต่างกัน ในขณะที่ จรียา สมณี (2525) ไม่วิเคราะห์ให้เป็นหน่วยเสียง แต่วิเคราะห์ว่า [ɛ] นั้นเป็นหน่วยเสียงย่อยของ /e/ กล่าวคือ /e/ มี 2 หน่วยเสียงย่อยคือ [ê] และ [ɛ̂] โดยมีการปรากฏสลับหลักกัน คือ [ê] ปรากฏในกล่องวรรณยุกต์ช่อง A1-A4 หรือปรากฏในวรรณยุกต์ที่ 1, 3 และ 5 ส่วน [ɛ̂] ปรากฏในกล่องวรรณยุกต์ช่อง B2-B4, C1-C4 และปรากฏในช่อง B1 ด้วย แต่หากมาเป็นตัวอย่างไม่ได้ หรือปรากฏในวรรณยุกต์ที่ 2, 3, 4, 6 และ 7 เห็นได้ว่าในวรรณยุกต์ที่ 3 มีการปรากฏทั้งสองหน่วยเสียงย่อย ดังกล่าว ซึ่งจะแสดงการปรากฏของหน่วยเสียงย่อย [ê] และ [ɛ̂] ดังต่อไปนี้

	A	B	C	DL	DS
1	เข้ม	(ไม่มีค่า)	สั้น	-	เห็ด
2	เต็ม	แก่ง	เต็น	-	เบ็ด
3	เอิน	เบ่ง	दें	-	เบ็ด
4	เส้น	เร่ง	เว้น	-	เล็บ
	[ê]	[ɛ̂]			

ตารางที่ 4 กล่องวรรณยุกต์แสดงการปรากฏของหน่วยเสียงย่อย [ê] และ [ɛ̂]

ในเรื่องของพยัญชนะ รอย แอนดรู มิลเลอร์ (Roy Andrew Miller, 1956) แบ่งสระในภาษาไทยถิ่น นครศรีธรรมราชออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. พยัญชนะเดี่ยว มี 22 หน่วยเสียง แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ
 - 1) พยัญชนะเดี่ยวที่เป็นได้เฉพาะพยัญชนะต้น มี 13 หน่วยเสียง คือ p, t, k, ph, th, kh, c, ch, f, h, s, r, และ l
 - 2) พยัญชนะเดี่ยวที่เป็นได้เฉพาะพยัญชนะท้าย มี 1 หน่วยเสียง คือ g
 - 3) พยัญชนะเดี่ยวที่เป็นได้ทั้งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย มี 8 หน่วยเสียง คือ b, d, ?, m, n, ŋ, j, และ w
2. พยัญชนะควบกล้ำ เป็นได้เฉพาะพยัญชนะต้นเท่านั้น มี 10 ชุด คือ pr, pl, kr, kl, kw, phr, phl, khr, khf และ khw

วิไลวรรณ ดำรักษ์ (2512) แบ่งหน่วยเสียงพยัญชนะออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว มี 22 หน่วยเสียง คือ p, ph, b, t, th, d, c, ch, k, kh, ?, m, n, n̄, ŋ, l, r, f, s, h, w และ j หน่วยเสียงพยัญชนะทั้งหมดนี้เป็นพยัญชนะต้นได้ทุกเสียง แต่เป็นพยัญชนะท้ายได้เพียง 9 เสียง คือ p, t, k, ?, m, n, ŋ, w และ j
2. หน่วยเสียงพยัญชนะประสม มี 13 ชุด คือ pl, pr, phl, phr, tr, kl, kr, kw, khl, khr, khw, ml และ mr

จรรยา สมนึก (2525) แบ่งหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยว มี 21 หน่วยเสียง ได้แก่ p, t, k, ?, ph, th, kh, b, d, c, ch, s, h, m, n, ŋ, l, r, w, ɲ และ j เสียงเหล่านี้เป็นพยัญชนะต้นได้ 20 เสียง ยกเว้น ɲ เป็นพยัญชนะท้ายได้อย่างเดียว เสียงที่เป็นพยัญชนะท้ายได้มี 7 เสียง คือ p, t, k, ?, m, n และ ɲ
2. หน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ มี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 มีหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ 13 ชุด ดังนี้ pr, pl, tr, kr, kl, kw, phr, phl, khr, khl, khw, mr และ ml รูปแบบที่ 2 มีหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ 11 ชุด ไม่มี /mr/ และ /ml/

ในเรื่องของวรรณยุกต์ รอย แอนดรู มิลเลอร์ (Roy Andrew Miller, 1956) แมรี ฮาร์ ฮาส (Mary R. Haas, 1958) และ วิไลวรรณ ดำรักษ์ (2512) กล่าวว่าวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชมี 7 หน่วยเสียง แต่ จรรยา สมนึก (2525) ได้กล่าวว่ามีการวรรณยุกต์ 2 รูปแบบ คือ มีวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง และ มีวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ซึ่งสามารถนำไปเป็นเกณฑ์ในการแบ่งภาษาย่อยได้

1.7.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการแปรของภาษา

ไพค์ (Pike, 1947) ซึ่งเป็นนักภาษาศาสตร์กลุ่มทฤษฎีโฟนิมิคส์ได้อธิบายการแปรของเสียงในกฎการแปรของเสียงไว้ว่า การแปรทางเสียงมีลักษณะ 2 อย่าง คือ การแปรแบบมีเงื่อนไข และการแปรแบบอิสระ การแปรแบบมีเงื่อนไขเกิดขึ้นเมื่อเสียง 2 เสียงปรากฏสลับหลีกกันในบริบททางเสียงที่ต่างกัน และเสียง 2 เสียงนั้นมีสัทลักษณะคล้ายกัน ในกรณีการแปรแบบมีเงื่อนไขนี้ทางทฤษฎีโฟนิมิคส์ถือว่าเสียง 2 เสียงนี้ เป็นเสียงย่อยของหน่วยเสียงเดียวกัน ส่วนการแปรแบบอิสระมี 2 ลักษณะคือ การแปรอิสระที่ปรากฏระหว่างหน่วยเสียง 2 หน่วยเสียง และการแปรอิสระที่ปรากฏระหว่างเสียง 2 เสียงซึ่งเป็นหน่วยเสียงย่อยของหน่วยเสียงเดียวกัน การแปรทางเสียงของไพค์เน้นเรื่องโครงสร้างของภาษามากกว่าที่จะคำนึงถึงความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางสังคม แนวคิดไพค์ถูกโต้แย้งโดยลาบอฟนักภาษาศาสตร์สังคมซึ่งให้ความเห็นว่าการแปรอิสระนั้นแท้จริงแล้วเป็นการแปรที่มีเงื่อนไขทางสังคมกำหนด

ลาบอฟ (Labov, 1972a อ้างถึงในแสงจันทร์ ตรีภูกุล, 2529) กล่าวว่า การแปรของเสียง โดยเฉพาะ การแปรอิสระ เป็นการแปรที่มีเงื่อนไขทางสังคมเป็นตัวกำหนด และกล่าวถึงการแปรทางภาษาศาสตร์ไว้ว่า เป็น ากโลกสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษา กระบวนการเปลี่ยนแปลงของภาษาแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้คือ

- 1) ระยะเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งลาบอฟเรียกว่า The origin of linguistic variations เป็นระยะที่ภาษาเริ่มมีการแปรแต่ยังปรากฏในกลุ่มคนจำนวนน้อย
- 2) ระยะแพร่กระจาย ซึ่งลาบอฟเรียกว่า The spread and propagation of linguistic changes ภาษาจะมีการแปรไปจากเดิมมากขึ้น ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างภาษาใหม่กับภาษาเดิม และปรากฏในกลุ่มคนจำนวนมากขึ้น
- 3) ระยะที่การแปรมาถึงจุดที่คนทั่วไปยอมรับและใช้กันอย่างปกติ ซึ่งลาบอฟเรียกว่า The regularity of linguistic changes

การศึกษาการแปรของภาษาเป็นเรื่องที่น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปรของภาษาในขั้นที่สอง คือ ระยะแพร่กระจาย ลาบอฟเห็นว่าเป็นระยะที่มีความสำคัญมากในการศึกษาวิจัยเพราะสามารถนำผลมาใช้ อธิบายการเปลี่ยนแปลงของภาษาได้

นอกจากนี้ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2533) ได้อธิบายความหมายการแปรของภาษา (linguistic variation) ว่าหมายถึง การที่รูปในภาษาตั้งแต่ 2 รูปขึ้นไปอาจใช้แทนที่กันได้โดยไม่ทำให้ความหมายแก่น เปลี่ยน รูปในภาษาจะเป็นหน่วยด้านใดก็ได้ เช่น ในการสะกดคำในภาษาอังกฤษ รูป colour กับ color แปร กัน ทั้งสองคำแปลว่า สี เหมือนกัน ทั้งสองคำนี้เป็นรูปแปรของคำที่แปลว่า สี ในภาษาไทยคำว่า รีบ บางคน ออกเสียงว่า ลีบ เสียง ร และ ล ในสองคำนี้ต่างก็เป็นรูปแปรของเสียงเดียวกัน ในด้านคำศัพท์ คำว่า มารดา และ แม่ ใช้แทนกันได้ในด้านรูปประโยค มีความหมายแก่นเหมือนกันถือเป็นรูปแปรได้

รูปแปร 3 คู่ที่ยกตัวอย่างมาข้างต้นนั้นถ้าเป็นนักภาษาศาสตร์แนวไวยากรณ์โครงสร้าง เช่น ไพค์(Pike) ก็จะถือว่าเป็นการแปรแบบอิสระ (free variation) ซึ่งหมายถึงการที่รูปภาษาตั้งแต่ 2 รูปขึ้นไปใช้แทนที่กันได้ โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น แต่นักภาษาศาสตร์สังคมเห็นว่าไม่ใช่เป็นการแปรอิสระ (free variation) เพราะว่าการแปรของรูปภาษาเหล่านี้มีเงื่อนไขทางสังคมเป็นตัวกำหนด เช่น การแปรของ ร กับ ล ในภาษาไทย มักจะเป็นที่สังเกตได้ว่าผู้พูดมักจะออกเสียงคำว่า รีบ ว่า รีบ ในกรณีการพูดที่เป็นทางการหรือในการพูด ที่ระมัดระวัง แต่ถ้าพูดในกรณีที่ไม่เป็นทางการหรือพูดโดยไม่ระมัดระวังอาจออกเสียงเป็น ลีบ เป็นต้น

ในการวิเคราะห์การแปรของภาษา นักภาษาศาสตร์สังคมพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ประเภท คือ ตัวแปรภาษา (linguistic variable) หมายถึง รูปภาษาที่ถูกจัดให้เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ภาษาศาสตร์ สังคม ตัวแปรภาษามักเป็นตัวแปรตาม (dependent variable) ซึ่งแปรตามปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคม ตัวแปร ภาษา 1 ตัวมีรูปแปรมากกว่าหนึ่งรูปและมักเขียนตัวแปรภาษาไว้ในเครื่องหมาย () ซึ่งลาบอฟ (Labov, 1972b) เป็นผู้นำมาใช้เป็นครั้งแรก ส่วนตัวแปรสังคม (social variable) เป็นตัวแปรอีกประเภทหนึ่งที่คาดว่า

สัมพันธ์กับตัวแปรภาษา ได้แก่ ปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคม ซึ่งได้แก่ คุณสมบัติทางสังคมของผู้พูด เช่น เพศ อายุ ชาติพันธุ์ เป็นต้น และบริบทของการใช้ภาษา เช่น กาลเทศะ เรื่องที่พูด เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นตัวแปรอิสระ (independent variable) ซึ่งเป็นตัวแปรที่กำหนดสิ่งอื่นให้มีการแปรแต่ตัวเองไม่ถูกกำหนดโดยสิ่งใดในการวิเคราะห์

1.7.3 การแปรของภาษาตามอายุและทัศนคติต่อภาษา

ลาบอฟ (Labov, 1972c อ้างถึงใน อรุณี อรุณเรือง, 2533) ในบทความเรื่อง **The Social Motivation of a Sound Change** ได้ศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงการออกเสียงสระ /ay/ และ /aw/ ในชุมชนมาร์ธาไวน์ยาร์ด (Matha's Vineyard) ที่รัฐแมสซาชูเซต โดยเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์เป็นคำ ๆ การตั้งคำถามที่เกี่ยวกับสังคม รวมทั้งการอ่าน

ลาบอฟใช้บริบททางเสียง คือ อิทธิพลของสระ พยัญชนะ บริบทของการใช้ภาษา คือ ลีลาการใช้ และบริบททางสังคม คือ อายุ และเวลา ในแง่ระดับอายุลาบอฟได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของเสียงที่กำลังดำเนินอยู่ (Sound changes in progress) ว่าเราสามารถเก็บข้อมูลการใช้ภาษาจากกลุ่มคนที่มีอายุต่าง ๆ กันในเวลาพร้อมกัน (apparent time) เพื่อนำไปบรรยายการเปลี่ยนแปลงของภาษาในระยะเวลาที่เกิดขึ้นจริง ๆ (real time) เพื่อดูกระบวนการเปลี่ยนแปลงของภาษาได้ชัดเจนขึ้น

ในงานวิจัยนี้ลาบอฟพบว่า ลักษณะการเปล่งเสียงที่มีแนวโน้มเข้าสู่ลักษณะกลาง ๆ ในการออกเสียงสระ /ay/ และ /aw/ พบมากในกลุ่มผู้พูดระดับอายุ 30-45 ปี ส่วนในกลุ่มผู้พูดระดับอายุต่ำกว่า 30 ปี และสูงกว่า 60 ปี มีลักษณะดังกล่าวน้อยลงเท่ากัน

บีบี (Bebee, 1974) ได้ศึกษาการแปรของเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ **Socially Conditioned Variation In Bangkok Thai** โดยใช้ตัวแปรทางสังคม 3 ประการ ได้แก่ อาชีพ อายุ และการศึกษา เก็บข้อมูลโดยเลือกการพูดแบบสนทนาซึ่งบีบีให้เหตุผลว่าเป็นภาษาพูดที่ผู้พูดระวางตัวน้อยที่สุด (unselfconscious speech)

ในส่วนของตัวแปรอายุได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 18-35 ปี และกลุ่มอายุ 36-60 ปี ที่แบ่งกลุ่มอายุเป็น 2 กลุ่ม เพราะความมีนัยสำคัญของการแปรสามารถพบได้ในกลุ่มอายุที่แตกต่างกัน เหตุผลนี้มาจากงานวิจัยของลาบอฟ (Labov, 1966) เรื่อง **The Social Stratification of English in New York City** ว่าการเปลี่ยนแปลงทางเสียงสามารถที่จะสรุปได้จากคำพูดของคนในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าเราจะพิจารณาคำพูดเพียงจุดหนึ่งของเวลา (one point of time) แต่ลาบอฟก็กล่าวว่าเราจะเห็นการเปลี่ยนแปลงทางเสียงได้ เพราะว่าเรากำลังศึกษาคนซึ่งนิสัยการพูด (speech habit) ถูกกำหนดที่จุดของเวลาต่างกัน (different points of time) คือ เก็บข้อมูลจากคนรุ่นอายุต่าง ๆ เพื่อนำไปอธิบายการเปลี่ยนแปลงทางเสียงในอนาคต

ดิยู ปาลิกุπτ (Palikupt, 1983 อ้างถึงใน ปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง, 2537) ทำการศึกษาทัศนคติที่ผู้พูดภาษาไทยถิ่นกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นอีสานมีต่อภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชายและหญิงที่พูดภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และขอนแก่น โดยให้ผู้ถูกทดสอบฟังเทปเสียงภาษาไทยถิ่นกลางสลับกับภาษาไทยถิ่นอีสาน แล้วให้คะแนนบุคลิกภาพจากเสียงที่ได้ยินนั้น

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ถูกทดสอบทั้งที่เป็นคนไทยถิ่นกลางและคนไทยถิ่นอีสานต่างก็ให้คะแนนบุคลิกภาพในทางบวกเป็นอย่างมากต่อภาษาไทยถิ่นกลางที่ได้ยิน เช่น เฉลียวฉลาด เป็นผู้นำ และมีฐานะทางสังคมสูง ส่วนการฟังภาษาไทยถิ่นอีสานทั้งกลุ่มตัวอย่างชาวไทยถิ่นกลางและชาวไทยถิ่นอีสานให้คะแนนบุคลิกภาพจากเสียงภาษาไทยถิ่นอีสานที่ได้ยินน้อยกว่าภาษาไทยถิ่นกลาง

การศึกษาดังกล่าวเป็นการสนับสนุนความเชื่อสากลในเรื่องทัศนคติต่อภาษาและภาษาถิ่นว่าผู้พูดที่มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่ามักมองภาษาย่อยของตนและสมาชิกที่พูดภาษาย่อยนั้นสูงกว่าหรือดีกว่ากลุ่มที่พูดภาษาแตกต่างจากพวกตน นอกจากนี้ วิชภาษาที่มีศักดิ์ศรีกว่าย่อมได้รับการประเมินผลในเชิงบวกจากผู้พูดทุกกลุ่มสังคม เป็นการประเมินที่อยู่บนพื้นฐานของการมีทัศนคติแบบตายตัว (stereotyped attitudes) ในแง่ที่ว่า ภาษาถิ่นต่าง ๆ มีศักดิ์ศรีด้อยกว่าภาษามาตรฐาน

เพ็ญพร ตันวัฒนานันท์ (2525) ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นกักลิธิลในภาษาไทยเชียงใหม่กับตัวแปรทางสังคมบางประการ เพื่อดูว่าเสียงพยัญชนะต้นกักลิธิล /p, t, c, k/ กำลังมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ โดยนำตัวแปรทางสังคมเข้ามาศึกษาด้วย ได้แก่ อายุ เพศ ถิ่นที่อยู่อาศัย และอิทธิพลภายนอกในเรื่องของอายุนั้นได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็ก อายุ 15-17 ปี และกลุ่มคนแก่ อายุ 45 ปีขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า เสียงพยัญชนะต้นกักลิธิล /p, t, c, k/ ในภาษาไทยเชียงใหม่ที่พัฒนามาจากเสียงพยัญชนะโฆชะ p, t, c, k ในภาษาไทยดั้งเดิมนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลง ส่วนพยัญชนะต้นกักลิธิล /p, t, c, k/ ที่พัฒนามาจากเสียงพยัญชนะโฆชะ b, d, j, g ในภาษาไทยดั้งเดิมนั้นกำลังมีการเปลี่ยนแปลงโดยมีการออกเสียงเป็นเสียงกักธนิธ [ph, th, ch, kh] เพิ่มเข้ามา อัตราการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะต้นเหล่านี้แตกต่างกันไป เสียง /t/ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด และเสียง /c/ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด ในกลุ่มเด็ก อายุ 15-17 ปี มีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าคนแก่ อายุ 45 ปีขึ้นไป

จะเห็นได้ว่าในงานวิจัยนี้ได้นำตัวแปรอายุมาศึกษาด้วย โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเด็ก อายุ 15-17 ปี และกลุ่มผู้ใหญ่ อายุ 45 ปีขึ้นไป ความแตกต่างในการใช้ภาษาของกลุ่มอายุที่ต่างกันจะเป็นตัวชี้ให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของภาษาได้ โดยรูปภาษาที่กลุ่มเด็กใช้จะเป็นรูปที่คงอยู่ในสังคม ส่วนรูปภาษาที่กลุ่มผู้ใหญ่ใช้อาจสูญหายไปได้ในอนาคต และหากรูปภาษาของกลุ่มผู้ใหญ่ซึ่งสูญหายไปเป็นรูปแปรดั้งเดิม สังคมก็จะใช้รูปแปรใหม่ แสดงว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงของภาษาขึ้นแล้ว

อรุณี อรุณเรือง (2533) ศึกษาเรื่อง การแปรของวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ : ตามระดับอายุของผู้พูด ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์ที่กำลังดำเนินอยู่ในภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยมีจุดประสงค์จะตอบคำถามว่าวรรณยุกต์โทของผู้พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ มีการแปรตามอายุของผู้พูดและวันลีลาหรือไม่ และถ้ามีการแปรลักษณะการแปรจะเป็นอย่างไร โดยเก็บข้อมูลจากอาจารย์ในคณะอักษรศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับอายุ 35-40 ปี และอายุ 55-60 ปี และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนศึกษานารี อายุ 15-20 ปี รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน โดยการสัมภาษณ์ผู้พูดและการอ่านบทความ

ผลการวิจัยพบว่าวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ มี 5 รูปแปร ได้แก่ รูปแปรวรรณยุกต์กกลาง-ตก, สูง-ตก, กลาง-ขึ้น-กลาง, กลาง-ขึ้น-ตก และกลางระดับ-ตกข้างท้าย การใช้รูปแปรทั้ง 5 รูปนี้ต่างกันตามอายุของผู้พูด โดยในกลุ่มอายุ 35-40 ปี และ 55-60 ปี ใช้รูปแปรวรรณยุกต์กกลาง-ตก มากที่สุด ส่วนในกลุ่มอายุ 15-20 ปี ใช้รูปแปรวรรณยุกต์กกลาง-ขึ้น-กลาง ซึ่งเป็นรูปแปรแบบใหม่มากที่สุด งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ใหญ่ใช้รูปแปรวรรณยุกต์โทแตกต่างไปจากกลุ่มเด็กรุ่นใหม่อย่างเห็นได้ชัด จึงทำให้รุ่นผู้ใหญ่ อายุ 35-40 ปี และ 55-60 ปี สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงของรูปแปรวรรณยุกต์โทของเด็กรุ่นใหม่ได้ชัดเจนว่าเด็กรุ่นใหม่ออกเสียงวรรณยุกต์ต่างออกไป

รตญา กอบศิริกาญจน์ (2535) ศึกษาเรื่อง การแปรของวรรณยุกต์สูง-ตก ในภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรี ตามตัวแปรทางสังคมบางประการ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแปรของวรรณยุกต์สูง-ตก ในภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรีกับตัวแปรทางสังคม 2 ตัวแปร ได้แก่ อายุ และถิ่นที่อยู่อาศัย กลุ่มอายุประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ 15-35 ปี และ 45-65 ปี ถิ่นที่อยู่อาศัยประกอบด้วย 2 ถิ่น คือ อำเภอเมืองและอำเภอศรีประจันต์ วรรณยุกต์สูง-ตกในภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรีประกอบด้วยรูปแปร 3 รูป ได้แก่ รูปแปรตก รูปแปรขึ้น และรูปแปรตก-ขึ้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีสมมติฐานว่ากลุ่มอายุ 15-35 ปี ใช้รูปแปรขึ้นมากกว่ากลุ่มอายุ 45-65 ปี และกลุ่มที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในเมืองใช้รูปแปรขึ้นมากกว่ากลุ่มที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในอำเภอศรีประจันต์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการผู้พูดภาษาไทยถิ่นสุพรรณบุรีจำนวน 107 คน

ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กลุ่มอายุมากที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในอำเภอศรีประจันต์ใช้ภาษาที่แสดงลักษณะ "เหนอแบบดั้งเดิม" มากที่สุด เห็นได้จากการใช้รูปแปรตกมากที่สุด ในขณะที่กลุ่มอายุน้อยที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในอำเภอเมืองใช้ภาษา "ไม่เหนอ" มากที่สุด เห็นได้จากการใช้รูปแปรขึ้นมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่เหลืออีก 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุมากที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในอำเภอเมืองและกลุ่มอายุน้อยที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในอำเภอศรีประจันต์ใช้ภาษาที่ไม่แตกต่างกัน เห็นได้จากการใช้รูปแปรทั้ง 3 รูป ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณารูปแปรตก-ขึ้น ซึ่งมีลักษณะคาบเกี่ยวระหว่างรูปแปรตกและรูปแปรขึ้น พบว่ารูปแปรนี้ถูกใช้มากที่สุดโดยกลุ่มอายุน้อยที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในอำเภอเมือง และเมื่อพิจารณาเฉพาะตัวแปรอายุเพียงอย่างเดียวพบว่ากลุ่มอายุมากจะใช้รูปแปรตกมากกว่ากลุ่มอายุน้อย แสดงว่ากลุ่มอายุมากจะใช้ภาษาที่แสดงลักษณะดั้งเดิมของตนมากกว่ากลุ่มอายุน้อย

ปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง (2537) ศึกษาเรื่อง การแปรของเสียง (h) ในภาษาถิ่นสงขลา เขตชุมชนเมือง ตามปัจจัยทางสังคม เพื่อศึกษาการแปรของเสียง (h) ในเขตชุมชนเมืองจังหวัดสงขลาว่ามีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมใดบ้าง อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา แวดวงภาษา และทัศนคติต่อภาษาถิ่น โดยเก็บข้อมูลจากผู้พูดภาษาสงขลา 100 คน ซึ่งอาศัยอยู่บนถนน 5 สาย ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา ใช้ภาษาถิ่นสงขลาในการเก็บข้อมูล

ผลการวิเคราะห์พบว่าเสียง (h) มีรูปแปร 3 รูป คือ [h], [h̥] และ [ŋ] รูปแปรที่ใช้มากที่สุด คือ [ŋ] ในการวิเคราะห์แบบควบคุมตัวแปร พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (h) มากที่สุด คือ อายุ ซึ่งพบว่ามีผลการแสดงผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการออกเสียง (h) ในเกือบทุกกลุ่มเปรียบเทียบ งานวิจัยนี้ได้จัดช่วงห่างในกลุ่มอายุหนึ่ง ๆ ไว้ 10 ปี โดยแบ่งออกเป็นออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้

- 1) กลุ่มอายุ 11-20 ปี เป็นตัวแทนคนรุ่นใหม่
- 2) กลุ่มอายุ 21-30 ปี เป็นตัวแทนคนรุ่นก่อนข้างใหม่ หรือวัยหนุ่มสาว
- 3) กลุ่มอายุ 31-40 ปี เป็นตัวแทนคนรุ่นก่อนข้างเก่า หรือวัยผู้ใหญ่
- 4) กลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป เป็นตัวแทนคนรุ่นเก่า

การจัดให้ผู้มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป เป็นตัวแทนคนรุ่นเก่าของชุมชน เนื่องจากผู้ที่มีอายุ “เลขหลัก 4” ขึ้นไปในชุมชนที่ศึกษานั้นเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมและความเป็นอยู่ตลอดจนการวางตนเป็นผู้สูงอายุแล้ว คนอายุ 41 หรือ 51 ปีก็มีวิถีชีวิตและแลดูวัยไม่แตกต่างกันมากนัก

เมื่อพิจารณาถึงทัศนคติต่อภาษาถิ่น พบว่าทัศนคติต่อภาษาถิ่นมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (h) มากเป็นอันดับสาม รองจากอายุ และการศึกษา จากงานวิจัยนี้นอกจากตัวแปรอายุแล้วทัศนคติต่อภาษาก็เป็นตัวแปรหนึ่งที่น่าจะนำมาศึกษาในการแปรของ (E) ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช เพราะว่าภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชก็เป็นภาษาไทยถิ่นใต้เหมือนกับภาษาไทยถิ่นสงขลา ดังนั้นทัศนคติต่อภาษาของคนน่าจะส่งผลต่อการศึกษการแปรของภาษาเหมือนกันด้วย นอกจากนี้ที่ไม่เลือกตัวแปรการศึกษาเนื่องจากปัจจุบันคนรุ่นใหม่ต้องจบการศึกษาขั้นต่ำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพราะมีกฎหมายบังคับ แต่คนรุ่นเก่าอาจเรียนไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก็ได้ ดังนั้นคุณสมบัติทางการศึกษาขั้นต่ำจึงแตกต่างกัน ผู้วิจัยเห็นว่าอาจจะมีปัญหาในการเก็บข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไปซึ่งส่วนใหญ่จบการศึกษาแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีน้อย ดังนั้นจึงไม่นำตัวแปรการศึกษามาศึกษาในงานวิจัยนี้

1.8 ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

1.8.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัดนครศรีธรรมราชตั้งอยู่บริเวณกึ่งกลางของภาคใต้ มีพื้นที่ 9,942.502 ตารางกิโลเมตร นับเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นที่ 2 ของภาคใต้รองจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเป็นอันดับที่ 16 ของประเทศ จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอาณาเขตติดต่อดังนี้ (ดูภาพที่ 1 ประกอบ)

แผนที่สังเขป จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศเหนือ	จดจังหวัดสุราษฎร์ธานี และอ่าวบ้านดอน
ทิศใต้	จดจังหวัดตรัง พัทลุง และสงขลา
ทิศตะวันออก	จดอ่าวไทย มีชายฝั่งทะเลรวมแล้วยาวที่สุดในประเทศคือ 225 กิโลเมตร
ทิศตะวันตก	จดจังหวัดสุราษฎร์ธานี และกระบี่

การปกครอง

เขตการปกครองของจังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเป็น 20 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ (ดูภาพที่ 1 ประกอบ)

ประชากร

จากการสำรวจครั้งล่าสุด พ.ศ. 2537 จังหวัดนครศรีธรรมราชมีประชากรทั้งสิ้น 1,477,417 คน เป็นชาย 740,105 คน เป็นหญิง 737,312 คน นับว่าเป็นจังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดของภาคใต้

ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อชาติไทย เชื้อชาติอื่นมีปะปนอยู่บ้าง เช่น จีน มลายู อินเดีย ชาวจีนและอินเดีย มักตั้งถิ่นฐานอยู่ในตัวเมือง มีอาชีพเป็นพ่อค้านักธุรกิจ ชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูส่วนใหญ่จะอยู่ในชนบท โดยเฉพาะแถบชายฝั่งทะเล และประกอบอาชีพประมง ส่วนประชากรที่มีเชื้อชาติไทยกระจายอยู่ทั่วไปทั้งจังหวัด ส่วนใหญ่จะอยู่ในชนบทแต่ในเมืองก็มีอยู่บ้าง

1.8.2 ข้อมูลเกี่ยวกับเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

เทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นโดยได้ยกฐานะมาจากสุขาภิบาลนครศรีธรรมราช ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2458 ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2478 และได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นอีกครั้งหนึ่งเป็น "เทศบาลนครนครศรีธรรมราช " โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2537

จำนวนประชากร

ในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2539 มีประชากรทั้งสิ้น 102,953 คน แยกเป็นชาย 50,109 คน หญิง 52,844 คน มีจำนวนบ้าน 28,338 หลัง กระจายกันอยู่ตามชุมชนต่าง ๆ 12 ชุมชนที่เทศบาลแบ่งไว้เพื่อความสะดวกในการบริหารงาน ได้แก่

1. ชุมชนมะขามชุม
2. ชุมชนหลังวัดพระมหาธาตุ

3. ชุมชนการเคหะแห่งชาติ
4. ชุมชนหลังวัดหัวอิฐ
5. ชุมชนท่าโพธิ์
6. ชุมชนหน้าสถานีรถไฟเขตนอกโคก
7. ชุมชนหน้าสถานีรถไฟเขตสะพานยาว
8. ชุมชนบ้านตก
9. ชุมชนป่าขอม
10. ชุมชนซอยต้นหว้า
11. ชุมชนบ่อทรัพย์
12. ชุมชนคูขวาง

การศึกษา

เทศบาลนครนครศรีธรรมราชมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 9 โรงเรียน มีครูจำนวน 347 อัตรา นักเรียนทั้งหมด 8,305 คน (ชั้นอนุบาล-ประถมศึกษา) นอกจากนี้มีโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรมสามัญศึกษาและกรมอาชีวศึกษา ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและเปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา 31 โรงเรียน ระดับประถมศึกษา 12 โรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา 15 โรงเรียน และระดับอาชีวศึกษา 3 วิทยาลัย จะเห็นได้ว่าในเขตเทศบาลนครนครศรีธรรมราชนี้มีความพร้อมด้านการศึกษาอย่างมากเพราะมีสถานศึกษาต่าง ๆ มากมายและเพียงพอที่จะรับนักเรียน ดังนั้นคนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลจึงรู้หนังสือ